

5. Савченко І.С., Шляхова В.В. Практикум з орфографії, лексикології, фразеології, лексикографії української мови : навчально-методичний посібник. Черкаси, 2011. 155 с.

Ковальковська Ірина Іванівна. Методична робота з молодими учителями, її принципи та завдання у середній школі

У статті проаналізовано методичну роботу з молодими учителями, її принципи та завдання у середній школі, окреслено перспективи професійного зростання освітян у просторі методичної діяльності. Доведено, що організація методичної роботи у закладі освіти удосконалює професійний рівень фахівців, готує до інноваційних підходів у викладанні предметів, фасилітованої дискусії з колегами, орієнтує на міжособистісний діалог. Форми та методи організації методичної роботи з педагогічним колективом мають бути динамічними, постійно змінюватися та оновлюватися з врахуванням сучасних освітніх вимог. Акцентовано твердження, що планування методичної роботи з молодими учителями потребує чіткої координації та послідовності їхнього розвитку методичної підготовки: мотиви, мета, завдання, зміст, форми, методи, результати роботи вчителя, самоаналіз.

Ключові слова: методична робота, вчителі, дидактичні принципи, освітні завдання, мотивація, індивідуальна траєкторія самовдосконалення,

Kovalkovska I.I. Methodical work with young teachers, its principles and tasks in secondary school

The article analyzes the methodological work with young teachers, its principles and tasks in secondary school, outlines the perspectives for the professional growth of educators in the space of methodological activity. It is proved that the organization of methodical work in an educational institution improves the professional level of specialists, prepares for innovative approaches in teaching subjects, facilitated discussion with colleagues, focuses on interpersonal dialogue. Forms and methods of organizing methodical work with the teaching staff should be dynamic, constantly changing and updated taking into account modern educational requirements. The statement is emphasized that the planning of methodical work with young teachers requires a clear coordination and sequence of their development of methodical training: motives, purpose, tasks, content, forms, methods, results of the teacher's work, self-analysis.

Key words: methodical work, teachers, didactic principles, educational tasks, motivation, individual trajectory of self - improvement.

УДК 616.314

КОНИК Н.Л.,

магістрантка 011 Освітні, педагогічні науки
(Педагогічне дорадництво),

Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова,
м. Київ, Україна

МЕТОДИЧНА РОБОТА ВЧИТЕЛЯ У ШКОЛІ ЯК ЗАСІБ РОЗВИТКУ ЙОГО ПРОФЕСІОНАЛІЗМУ

Постановка проблеми. Якість освітнього процесу у школі залежить від учителя, його фахової підготовки, педагогічної та методичної майстерності, прагнення втілювати інноваційні методики, професійного розвитку. Для підвищення фахового рівня педагогічних працівників (на рівні школи) проводиться методична робота. Її метою є розвиток професійної кваліфікації вчителя, вивчення й упровадження кращого досвіду колег, взаємодія між членами педагогічного колективу, самовдосконалення.

Аналіз останніх досліджень. Питанням методичної роботи у школі приділена увага такими науковцями як Є. Березняк, В. Бондар, Л. Даниленко, Г. Єльнікова, І. Жерносек, В. Маслов та ін. Дослідники зазначали, що ефективність освітнього процесу у школі безпосередньо пов'язана з рівнем організації методичної роботи та участі у ній учителя. Проте, як показує аналіз шкільної практики, далеко не в кожній школі методична робота проводиться на належному рівні. Тобто, проблема відповідної організації методичної роботи з педагогічними працівниками залишається актуальною і сьогодні.

Мета статті - визначенні змісту і форм методичної роботи у школі для підвищення рівня професіоналізму вчителя.

Виклад основного матеріалу. На основі аналізу опрацьованої науково-педагогічної літератури з організації методичної роботи у школі (І.Жерносек [2], Н. Островерхова [5], Є. Павлютенков [6] і Б. Тевлін [8]), з'ясовано, що методична робота у середній школі є важливою систематичною і системною роботою, спрямованою на підвищення рівня професіоналізму вчителя у міжкурсовий період. Зокрема, Ю. Бабанський визначає її як «цілісна, заснована на досягненнях науки та передового педагогічного

досвіду й на конкретному аналізі навчально-виховного процесу система взаємопов'язаних дій та заходів, що спрямовані на всебічне підвищення кваліфікації та професійної майстерності кожного вчителя та вихователя, на розвиток і підвищення творчого потенціалу педагогічного колективу в цілому, а у кінцевому результаті – на удосконалення навчально-виховного процесу, досягнення оптимального рівня освіти, виховання та розвиток конкретних школярів [1]».

На думку М. Поташника «під методичною роботою розуміємо цілісну, заснована досягненнях науки, передового педагогічного досвіду і конкретному аналізі утруднень учителів, систему взаємопов'язаних мій, дій і заходів, спрямованих на вчителя та вихователя, на узагальнення і розвиток творчого потенціалу педагогічного колективу в цілому, а в остаточному підсумку – на досягнення оптимальних результатів освіти, виховання [3, с.53]».

Отже, методична робота у школі є важливою і системною роботою педагогів, яка спрямована на підвищення їх професіоналізму та всього шкільного колективу загалом.

Для раціональної організації методичної роботи з учителями важливо визначити її зміст. При визначенні змісту методичної роботи у середній школі варто усвідомити її мету та актуальність, визначити завдання на поточний навчальний рік згідно інтересів і потреб педагогічних працівників, оптимально враховувати кількість методичних заходів для ефективного їх проведення. У змісті методичної роботи з учителями необхідно приділяти увагу вивченню нових нормативно-правових документів, кращого педагогічного досвіду, здобутків освітнього закладу, інноваційних ідей тощо.

Для реалізації змісту методичної роботи використовують різні форми її організації. Вибір форм методичної роботи залежить від пропозицій шкільного колективу та адміністрації школи, технічного та матеріального забезпечення закладу освіти. Виділяють такі форми методичної роботи: традиційні і нетрадиційні, колективні, групові й індивідуальні.

Колективні форми методичної роботи проводяться з постійним складом вчителів, вони сплановані і систематичні. До них відносять: методичні об'єднання вчителів, семінари, науково практичні-конференції, педагогічні читання, школи передового досвіду, відвідування уроків, творчі звіти вчителів, тижні педагогічної майстерності тощо.

Групові форми методичної роботи застосовуються для педагогів за фаховими інтересами для розв'язання професійних завдань. До них відносять: проведення та обговорення навчальних занять, аналіз навчальних підручників, обмін досвідом.

Індивідуальні форми методичної роботи допомагають учителям розширювати власні знання, підвищити кваліфікацію із врахуванням власних потреб та зацікавленості. До них можна віднести: самоосвіту, наставництво, стажування, відвідування уроків, бесіди, реферати, доповіді. Участь учителів у зазначених формах методичної роботи допомагають їм постійно вдосконалювати свої фахові знання, вчитися нового, підтримувати позитивний мікроклімат у колективі.

Відповідно до Концепції «Нова українська школа», розробленої Міністерством освіти та науки України, сучасна школа і вчитель, повинні відповідати освітній філософії, в основу якої покладений ціннісний підхід [4]. Без вчителя не буде змін у навчанні учнів, тому потрібно створити необхідні умови для того, щоб рівень розвитку професіоналізму педагогів був високим.

Для того, щоб визначити, стан організації методичної роботи у школах, було проведено дослідження серед педагогів у вигляді анкетування з використанням Google форм. У результаті дослідження було з'ясовано, що методична робота у школах проводиться, але існують певні проблеми, зокрема: близько 20% педагогів вважають, що частково або взагалі не визначену мету та завдання методичної роботи у школі; 90% респондентів зазначили, що при виникненні проблем рідко звертаються за допомогою до методиста; 67% педагогів вказали на недостатню наповненість методичних куточків методичними матеріалами; 42% опитуваних учителів частково задоволені організацією методичної роботи в школі та зазначили, що не завжди при плануванні методичної роботи враховують їх потреби та інтереси.

Одержані результати підтвердили актуальність піднятої проблеми організації методичної роботи у школі в сучасних умовах як важливого засобу розвитку професіоналізму вчителів. За результатами проведеного дослідження було доведено необхідність розроблення критеріїв оцінювання організації методичної роботи у середній школі для її оптимізації та ефективності.

На нашу думку, найбільш оптимальними критеріями оцінювання методичної роботи у школі є: психологічний, навчальний та організаційний з відповідними показниками. Крім того, важливо виокремити перспективні напрями в організації методичної роботи: реалізація завдань реформи (розуміння мети, нова методика та технології); професіоналізм педагога (розширення та використання здобутих знань на практиці); партнерство педагогів із різних закладів освіти (проведення різноманітних спільних методичних заходів, збагачення та обмін досвідом); зміна функцій методичної роботи (різні форми та методи, використання інновацій); самоосвіта (самостійна, постійна робота над власними

знаннями); системна робота з молодими вчителями (розроблення методичних рекомендацій, участь у педагогічних конкурсах, проведення досліджень).

Педагоги закладів загальної середньої освіти повинні використовувати сучасні технології навчання та постійно брати участь у курсах підвищення кваліфікації при інститутах післядипломної педагогічної освіти; семінарах, вебінарах, онлайн-курсах, конференціях на різних освітніх порталах; займатися самоосвітою. Тільки у цьому випадку методична робота у школі буде сучасною, результативною та цікавою.

Висновки і перспективи подальших розвідок у даному напрямі. Отже, визначення змісту, форм, критеріїв оцінювання методичної роботи в школі та перспективних напрямів її організації підвищить її ефективність. Методична робота у школі, яка змістовно і раціонально організована сприяє підвищенню професіоналізму педагогів, спонукає до творчості та інновацій, допомагає працювати у колективі, використовувати передовий педагогічний досвід та ділитися власними напрацюваннями, спонукає молодих учителів учитися у досвідчених та підтримувати дух творчості та прагнення до змін у колективі.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бабанский Ю.К. Методическая работа в школе: организация и управление. Москва, 1986. 626 с.
2. Жерносек І.П. Організація науково-методичної роботи в школі. Харків, 2007. 128 с.
3. Методическая работа в школе: организация и управление / под общ. ред М. М. Поташника. Москва, 1991. 192с.
4. Нова українська школа. Концептуальні засади реформування середньої школи / М-во освіти та науки України. URL: https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna_serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf
5. Островерхова Н. Науково-методична робота в школі та технології оцінювання її ефективності. *Технології контролю-аналітичної діяльності завуча*. 2007. №1. С. 67-83.
6. Павлютенков Є.М., Житник Б. О., Крижко В. В. (). Методична робота в школі. Харків, 2008. 192 с.
7. Поташник М. М. В поисках оптимального варианта. Москва, 1988. 192 с.
8. Тевлін Б. Визначення ефективності організації внутрішньошкільної методичної роботи. *Школа*, 2010 №6, С. 5-10.

Кониц Надія Левківна. Методична робота вчителя у школі як засіб розвитку його професіоналізму

У статті розглянуто проблему методичної роботи вчителя у школі як засобу розвитку його професіоналізму. З'ясовано, що методична робота у середній школі є важливою систематичною і системною роботою, спрямованою на підвищення рівня професіоналізму вчителя у міжкурсовий період. Встановлено, що для реалізації мети, завдань і змісту методичної роботи у середній школі використовують різні форми її організації. Визначено, що для ефективного розвитку рівня професіоналізму вчителів у сучасних умовах необхідно виокремити перспективні напрями в організації методичної роботи. До них ми віднесли: реалізацію завдань реформи в системі освіти; професіоналізм педагога; партнерство педагогів із різних закладів освіти; зміна функцій методичної роботи відповідно до умов сьогодення; самоосвіту; системну роботу з молодими вчителями.

Ключові слова: учитель, методична робота, професіоналізм учителя, зміст і форми методичної роботи, критерії оцінювання методичної роботи.

Konyk N.L. Methodical work of a teacher at school as a means of developing his professionalism

The article considers the problem of methodical work of a teacher at school as a means of developing his professionalism. It was found that methodical work in high school is an important systematic and systematic work aimed at improving the level of professionalism of teachers in the period between courses. It is established that for realization of the purpose, tasks and the maintenance of methodical work in high school various forms of its organization are used. It is determined that for the effective development of the level of professionalism of teachers in modern conditions it is necessary to identify promising areas in the organization of methodical work. These include: the implementation of reform objectives in the education system; professionalism of the teacher; partnership of teachers from different educational institutions; change of functions of methodical work according to present conditions; self-education; systematic work with young teachers.

Key words: teacher, methodical work, teacher professionalism, content and forms of methodical work, criteria for evaluation of methodical work.